

University of Mumbai
SYBA / SYBSC GEOGRAPHY
Revised Syllabus - 2022 -2023

Semester : 4

Paper No. 3

पर्यटन भूगोल (Tourism Geography)

Unit - 1 : पर्यटन भूगोल परिचय

- 1.1 - पर्यटन भूगोल : व्याख्या, स्वरूप व व्याप्ती
- 1.2 - पर्यटन : संकल्पना, महत्व, पर्यटनातील भूगोलाचे महत्व
- 1.3 - पर्यटनाचे प्रकार, अलीकडील पर्यटनाचा कल
- 1.4 - पर्यटन विकासावर परिणाम करणारे घटक - प्राकृतिक / नैसर्गिक, आर्थिक, सामाजिक व राजकीय

Unit - 2 : पर्यटन पायाभूत सुविधा आणि प्रवासी अभिकरण / संस्था (agency)

- 2.1 - पर्यटक निवास : संकल्पना व प्रकार
- 2.2 - वाहतूक व पर्यटन विकास - रस्ते, रेल्वे, जल व हवाई वाहतूक
- 2.3 - पर्यटन संस्था - U.N.W.T.O., TAAI, IATO, I.T.D.C. आणि M.T.D.C
- 2.4 - प्रवासी अभिकरण / संस्था (agency) : वैशिष्ट्ये आणि कार्ये (संदर्भासहित)

Unit - 3 : पर्यटन नियोजन, परिणाम आणि शास्वती

- 3.1 - पर्यटन नियोजन : आवश्यकता, घटक आणि टप्पे (पायऱ्या)
- 3.2 - पर्यटनाचा अर्थव्यवस्था, समाज, संस्कृती आणि पर्यावरणावरील परिणाम
- 3.3 - शाश्वत पर्यटन : संकल्पना व पद्धती
- 3.4 - पर्यावरण पूरक पर्यटन व विश्वासार्ह पर्यटन : संकल्पना व आवश्यकता

Unit - 4 : भारतातील पर्यटन (प्रामुख्याने महाराष्ट्राशी संबंधित / महाराष्ट्रातील उदाहरणे)

- 4.1 - प्राकृतिक दृष्ट्या भारतातील व महाराष्ट्रातील आकर्षक पर्यटन स्थळे - थंड हवेची ठिकाणे, दऱ्या, वन्यजीव अभयारण्ये, द्वीप, समुद्र किनारे इत्यादी.
- 4.2 - भारत व महाराष्ट्रातील धार्मिकदृष्ट्या महत्वाची ठिकाणे
- 4.3 - भारत व महाराष्ट्रातील सांस्कृतिक दृष्ट्या महत्वाची ठिकाणे
- 4.4 - भारत व महाराष्ट्रातील समकालीन पर्यटन धोरणे / योजना

Unit - 5 : नकाशा भरने व विषयवार नकाशाचे वाचन करणे (प्रात्याक्षिक)

5.1 - भारताच्या नकाशात पर्यटनाशी संबंधित ठिकाणे / स्थळे दर्शवणे.

(युनिट क्रमांक 1 ते 4 वर आधारित भारतीय पर्यटनाशी संबंधित)

5.2 - भारतीय विषयवार नकाशाचे वाचन : स्थानबद्ध वर्तुळ पद्धती

5.3 - भारतीय विषयवार नकाशाचे वाचन : स्थानबद्ध चौरस पद्धती

5.4 - भारतीय विषयवार नकाशाचे वाचन : स्थानबद्ध स्तंभ पद्धती

————— End —————